

00/06

Hospodaření s prostředky státního rozpočtu a s majetkem státu u Ústavního soudu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2000 pod č. 00/06. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Marie Hošková.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s prostředky státního rozpočtu a s majetkem státu u Ústavního soudu.

Kontrolu provedla v období od dubna do června 2000 skupina kontrolujících NKÚ z územního odboru jižní Morava.

Kontrolovaná osoba: Ústavní soud.

Námítky podané proti kontrolnímu protokolu byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání podáno nebylo.

K o l e g i u m N K Ú na svém XIV. zasedání, konaném dne 28. srpna 2000,

s c h v á l i l o usnesením č. 13/XIV/2000
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Úvod

Ústavní soud (dále jen „ÚS“) vznikl v roce 1993 k naplnění čl. 83 - 89 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, a jeho činnost je stanovena zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, s účinností dnem 1. 7. 1993. ÚS hospodařil v letech 1997 až 1999 s rozpočtovými prostředky vyčleněnými v kapitole státního rozpočtu 358 - Ústavní soud ve výši celkem 196 164 tis. Kč, s movitým majetkem ve výši 69 436 tis. Kč a nemovitým majetkem, k němuž má právo hospodaření, tj. budovou ÚS vč. pozemku ve výši 32 088 tis. Kč.

Úkoly související s provozem ÚS řídí dle organizačního řádu soudní správa, která sestává z úseků správního, ekonomického, hospodářského, informačního a soudní kanceláře. Vnitřními předpisy není upravena činnost vnitřní kontroly.

Kontrolou byly zejména prověřovány správnost, hospodárnost a účelnost čerpání prostředků státního rozpočtu kapitoly 358 - Ústavní soud a hospodaření s majetkem státu v období let 1997 až 1999.

Čerpání prostředků státního rozpočtu kapitoly 358 - Ústavní soud

(v tis. Kč)

Rok	Neinvestiční prostředky				Investiční prostředky			
	původní rozpočet	upravený rozpočet	čerpání	%	původní rozpočet	upravený rozpočet	čerpání	%
1997	60 139	55 011	52 484	95,4	10 500	5 600	5 556	99,2
1998	60 351	-	56 685	93,9	6 175	-	5 985	96,9
1999	64 362	63 747	62 968	98,8	5 280	-	4 223	80,0

Poznámka: Zdrojem údajů byl závěrečný účet kapitoly 358 - Ústavní soud.

ÚS v kontrolovaném období prostředky upraveného rozpočtu kapitoly v jednotlivých letech nedočerpal a nevyužité prostředky vrátil zpět do státního rozpočtu. V roce 1997 bylo vráceno 2 571 tis. Kč, v roce 1998 bylo vráceno 3 856 tis. Kč a v roce 1999 bylo vráceno 1 836 tis. Kč.

Poznámka: Jednotlivá ustanovení právních předpisů citovaná v tomto kontrolním závěru jsou uváděna ve znění platném pro kontrolované období.

Kontrolou bylo zjištěno:**I. Hospodaření s rozpočtovými prostředky**

Ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

- 1) ÚS uhradil z prostředků státního rozpočtu roku 1997 faktury z roku 1996 v úhrnné výši 267 616 Kč, které věcně i časově souvisely s rokem 1996.
- 2) ÚS provedl v roce 1998 v budově ÚS rekonstrukci kanceláře podatelny a místnosti skladu na prodejnu rychlého občerstvení (kantýnu) a sociální zázemí prodejny nákladem 1 325 701 Kč. V roce 1999 provedl rekonstrukci jiných prostor na garáže za 1 148 316 Kč. Dále provedl rekonstrukci elektroinstalace a rozvaděčů nízkého napětí s náklady 1 659 974 Kč. Provedené stavební práce investičního charakteru v celkové výši 4 133 991 Kč však hradil z neinvestičních prostředků.

II. Průkaznost a věrohodnost účetnictví

Ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, mj. stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování, uspo-

Řádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek...

ÚS nesprávně účtoval o zálohách, neboť nepostupoval ve smyslu opatření FMF č. j. V/20 530/1992, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, kde v příloze č. 2 u účtové třídy 0 čl. II odst. 7 je stanoveno, že poskytnuté zálohy na nehmotný investiční majetek se účtují na účet 051 - Poskytnuté zálohy na nehmotný investiční majetek a poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek na účet 052 - Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek. ÚS účty 051 a 052 v účtovém rozvrhu v roce 1997 vůbec nevedl. Poskytnuté zálohy zaúčtoval na účet 042 - Pořízení hmotných investic nebo přímo do nákladů na účet 410 40 - Náklady na údržbu.

Ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. stanoví:

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

ÚS nezaúčtoval do účetnictví roku 1999 dobropis k investičním dodávkám softwaru, a tím zkreslil účetní stav majetku vč. údajů ve výkaznictví a v závěrečném účtu kapitoly za rok 1999 o 223 360,80 Kč.

III. Evidence a inventarizace majetku

Ustanovení § 6 písm. a) vyhl. č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, stanoví:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak, a vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ...“

Ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. stanoví:

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila a prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

Ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. stanoví:

„Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

- 1) ÚS neoceníl pozemek o výměře 5 035 m² a také o něm neúčtoval.
- 2) V zápisech o převzetí stroje nebo zařízení, na jejichž základě je hmotný investiční majetek zařazován do používání a zúčtován v účetnictví, ÚS uvádí různé pořizovací ceny, které neodpovídají cenám podle účetních dokladů. U lavic pro přisedící jsou uváděny v zápisech a inventurních soupisech pořizovací ceny v rozmezí od 33 554 do 50 993 Kč, přestože fyzickou

kontrolou bylo zjištěno, že typem a materiálem jsou lavice naprosto shodné a ve fakturách byla vždy uvedena jednotná cena 38 640 Kč za 1 kus lavice.

- 3) ÚS nevedl počítačové sítě v předepsané evidenci tak, aby byla zjistitelná hodnota jednotlivých položek v pořizovacích cenách. Inventurní soupisy nebyly zpracovány tak, aby z nich byla inventarizovaná položka jednoznačně rozpoznatelná. Jedná se o majetek v celkové hodnotě 13 159 466 Kč.

Ustanovení § 29 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. stanoví:

„U peněžních prostředků v hotovosti musí účetní jednotky provést inventarizaci nejméně čtyřikrát ročně.“

ÚS provedl inventarizaci pokladni hotovosti v roce 1997 a v roce 1999 pouze třikrát.

IV. Zadávání veřejných zakázek

Ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., stanoví:

„Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku jiným způsobem než na základě obchodní veřejné soutěže podle odstavce 1 je přípustné pouze při splnění podmínek stanovených v části třetí tohoto zákona.“

Ustanovení § 49 odst. 1 stanoví:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty přesáhne 2 500 000 Kč, jde-li o nemovitost s výjimkou nájmu nebo o soubor strojů nebo zařízení tvořících samostatný funkční celek, a 500 000 Kč v ostatních případech, může zadavatel uzavřít smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům.“

ÚS neprovedl výběrové řízení dle ustanovení § 49, tj. nezaslal písemnou výzvu nejméně pěti zájemcům o veřejnou zakázku, i když objem prací a dodávek přesahoval 500 000 Kč bez daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“).

Ustanovení § 49a odst. 1 stanoví:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, ale nepřesáhne limity uvedené v § 49 odst. 1, je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.“

ÚS ve třech případech neprovedl výběrové řízení dle výše uvedeného ustanovení zákona, tj. nevyžádal si nabídky nejméně od tří zájemců, přestože výše budoucích peněžitých závazků přesahovala ve všech případech částku 100 000 Kč bez DPH. Jednalo se např. o nákup kopírovacích strojů SHARP v ceně 157 786,90 Kč (bez DPH) v roce 1997 a 118 011 Kč (bez DPH) v roce 1998, dále o zhotovení kancelářského nábytku v ceně 448 196 Kč (bez

DPH). Ani v těchto případech nepostupoval ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb.

Vyhodnocení:

Kontrola hospodaření s prostředky státního rozpočtu a s majetkem státu prokázala některé nedostatky týkající se:

- neprůkazného vedení účetnictví,
- nesprávného čerpání a použití neinvestičních prostředků k pořízení investic,

- nedodržování zákona o zadávání veřejných zakázek,
- oceňování a inventarizace majetku.

Příčiny uvedeného stavu spočívají mj. v tom, že

- ÚS nemá zpracované vnitřní směrnice pro oblast účetnictví. Jedná se např. o směrnice o oběhu účetních dokladů včetně podpisových vzorů, účtování o investičním majetku, jeho oceňování, evidenci a vyřazování, o zásobách a jejich evidenci, o časovém rozlišování nákladů a tvorbě dohadných položek apod.;
- ÚS nemá zpracován předpis pro vnitřní kontrolu, který by stanovoval zásady, cíle, organizaci a druhy kontrol.